

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Ταχ.Δ/νση: Π. Κανελλοπούλου 4
Τ.Κ.101 77 ΑΘΗΝΑ
Τ 210 69 20 287 - FAX: 210 69 94 841
ΑΡΙΘ.ΠΡΩΤ. : 7017/4/18229

Αθήνα, 29 Δεκεμβρίου 2014

**ΠΡΟΣ: ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ
ΕΝΤΑΥΘΑ**

**ΚΟΙΝ.: 1. Βουλευτή κ. Γ. ΖΕΡΔΕΛΗ
2. ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ**
(Γραφείο κ. Αρχηγού)

ΘΕΜΑ : Καταγγελλόμενα περιστατικά αστυνομικής αυθαιρεσίας στο πλαίσιο διαδήλωσης στη Μυτιλήνη. Συναφή ζητήματα.

ΣΧΕΤ. : ΕΡΩΤΗΣΗ 5220/ 04-12-2014.

Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Γ. ΖΕΡΔΕΛΗΣ, σας γνωρίζουμε ότι προτεραιότητα του Υπουργείου μας και του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας αποτελεί η προστασία των κατοχυρωμένων ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων και ελευθεριών των πολιτών, καθώς και η διευκόλυνση της άσκησής τους, μέσα στο πλαίσιο της ισχύουσας συνταγματικής τάξης.

Η αποστολή και οι αρμοδιότητες της Ελληνικής Αστυνομίας προσδιορίζονται σαφώς από το Σύνταγμα και την εναρμονισμένη προς αυτό κοινή νομοθεσία (ν. 2800/2000, π.δ. 141/1991, όπως τα νομοθετήματα αυτά τροποποιήθηκαν, συμπληρώθηκαν και ισχύουν κ.λπ.). Σύμφωνα με το νομοθετικό αυτό πλαίσιο, η Ελληνική Αστυνομία, κατά τις δημόσιες συναθροίσεις, συγκεντρώσεις, διαδηλώσεις, πορείες και λοιπές κινητοποιήσεις, εκδηλώνει όλες τις επιβαλλόμενες ενέργειες, οι οποίες αφενός μεν εγγυώνται την ακόλυτη άσκηση του δικαιώματος του «συνέρχεσθαι» των συμμετεχόντων, αφετέρου δε, διασφαλίζουν την προστασία έννομων αγαθών (ευταξίας-ελεύθερης κίνησης κ.α.) των ατόμων, την προάσπιση της κοινωνικοοικονομικής ζωής, την πρόληψη και αποτροπή αξιόποινων πράξεων και εν γένει εκνόμων ενεργειών, εκτρόπων ή άλλων ανεπιθύμητων καταστάσεων σε βάρος προσώπων και πραγμάτων.

Ενταύθα, γίνεται μνεία ότι τα αστυνομικά μέτρα δεν απαριθμούνται ειδικώς στο νόμο, αλλά υπαγορεύονται από τις εκάστοτε περιστάσεις και τις επικρατούσες συνθήκες. Ειδικότερα, σύμφωνα με την αρχή της λήψης κάθε πρόσφορου μέτρου που διέπει την αστυνομική δράση, για την αντιμετώπιση των κινδύνων, τα αστυνομικά όργανα οφείλουν κατά το νόμο «να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα», «να παίρνουν κάθε πρόσφορο μέτρο» και «να αναπτύσσουν κάθε αναγκαία πρωτοβουλία για τη διασφάλιση της τάξεως και ασφάλειας κατά το χρόνο της υπηρεσίας τους». Συνεπώς, οι αστυνομικές Αρχές, εκτιμώντας την υφιστάμενη κατάσταση, εκδηλώνουν τις αναγκαίες και κατάλληλες ενέργειες που συνάδουν με τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Πέραν των ανωτέρω και σε ό,τι αφορά στον τρόπο ενέργειας του ένστολου προσωπικού κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, επισημαίνεται η πάγια θέση μας για την πιστή τήρηση της θεμελιώδους αρχής της νομιμότητας, καθώς και της αρχής της αναλογικότητας και των ειδικότερων εκφάνσεών της (προσφορότητας, αναγκαιότητας, αναλογικότητας stricto sensu), που επιβάλλεται να κατευθύνουν την εν γένει αστυνομική δράση και πάντοτε με σεβασμό στην αξία του ανθρώπου και στα απορρέοντα από αυτή δικαιώματα και ελευθερίες.

Παράλληλα, σημειώνεται ότι η εφαρμογή της νομοθεσίας δεν επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια της Ελληνικής Αστυνομίας αλλά το προσωπικό της, αναλόγως του νομικού και πραγματικού καθεστώτος κάθε υπόθεσης, οφείλει να προβαίνει στην εκδήλωση των, κατά περίπτωση, προβλεπομένων από τη νομοθεσία ενεργειών, διοικητικού ή και ποινικού-δικονομικού χαρακτήρα ή να απέχει από πράξεις που αντιτίθενται στους ισχύοντες κανόνες δικαίου, για την ουσιαστική προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών και την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος.

Κατόπιν των προρρηθέντων, σας γνωρίζουμε ότι η προσαγωγή ατόμων στις αστυνομικές Υπηρεσίες συνιστά αναγκαία αστυνομική δραστηριότητα στο πλαίσιο της προληπτικής και κατασταλτικής δράσης της Αστυνομίας και πραγματοποιείται υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις. Στο πλαίσιο αυτό, από τις διατάξεις του άρθρου 74 παρ. 15 περ. θ' του π.δ/τος 141/1991 «Αρμοδιότητες Οργάνων Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, θέματα οργάνωσης Υπηρεσιών» (Φ.Ε.Κ. Α'-58), προβλέπεται η διενέργεια προσαγωγής πολιτών στο αστυνομικό κατάστημα προς εξακρίβωση της ταυτότητάς τους και συλλογή στοιχείων προς διερεύνηση τυχόν αξιόποινη πράξης. Επίσης, κατά το άρθρο 95 παρ. 1 του ιδίου π.δ/τος ορίζεται ότι σε περίπτωση διάπραξης οποιουδήποτε εγκλήματος, η Ελληνική Αστυνομία οφείλει να επιλαμβάνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, για τη βεβαίωσή του, τη συλλογή των αποδείξεων και πειστηρίων, την αναζήτηση και σύλληψη του δράστη, την παράδοσή του στην αρμόδια δικαστική αρχή. Προς τούτο, δύναται η Αστυνομία να προσάγει στο αστυνομικό κατάστημα, για εξέταση, άτομα τα οποία στερούνται στοιχείων αποδεικτικών της ταυτότητάς τους ή τα οποία ενέχονται στη διάπραξη εγκλήματος. Ωστόσο, τα προσαγόμενα στο αστυνομικό κατάστημα άτομα δε δύναται να παραμένουν σ' αυτό πέραν του χρόνου, ο οποίος είναι απολύτως αναγκαίος για το σκοπό για τον οποίο προσήχθησαν.

Ειδικότερα, για το θέμα της εξακρίβωσης στοιχείων πολιτών και των περιπτώσεων προσαγωγής ατόμων στις αστυνομικές Υπηρεσίες έχει εκδοθεί η υπ' αριθ. 7100/22/4a/17-06-2005 εγκύκλιος διαταγή του κ. Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας, η οποία έχει τύχει της αποδοχής του Συνηγόρου του Πολίτη (ΣτΠ), επισημαίνοντας ότι αυτή, πέραν του ορθού διατακτικού της, χαρακτηρίζεται από πληρότητα νομικής επιχειρηματολογίας και συνεκτιμά τα σύγχρονα διεθνή δεδομένα (υπ' αριθμ. 20354/2005 από 05-07-2007 πόρισμα του ΣτΠ). Η ως άνω εγκύκλιος συμπεριλήφθηκε σε εγχειρίδιο που διανεμήθηκε σε όλες τις αστυνομικές Υπηρεσίες του Σώματος για την εφαρμογή της από το προσωπικό αυτών. Παράλληλα, έχει εκδοθεί η υπ' αριθ. 58/10-04-2012 διαταγή του κ. Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας, με την οποία δόθηκαν εντολές και οδηγίες σχετικά με την συνεργασία - σχέσεις Αστυνομίας και Μ.Μ.Ε.

Αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στο ανωτέρω μέσο κοινοβουλευτικού ελέγχου, σας ενημερώνουμε ότι την 02-12-2014 πραγματοποίηση διαμαρτυρίας στην Μυτιλήνη Λέσβου, κατά την οποία από τις αρμόδιες αστυνομικές Υπηρεσίες ελήφθησαν τα ενδεικνυόμενα μέτρα (Τάξης, Ασφάλειας και Τροχαίας) για την τήρηση της δημόσιας τάξης, την αποφυγή εκτρόπων και πρόληψη έκνομων ενεργειών. Ωστόσο, κατά τη διάρκεια της πορείας, από άγνωστο αριθμό διαδηλωτών, διερχόμενο από στόχους οικονομικού ενδιαφέροντος, προκλήθηκαν φθορές

σε αυτούς, και συγκεκριμένα σε κτίρια ΕΛ.ΤΑ. και τραπεζών. Ενόψει αυτών, αστυνομικοί των επιχειρησιακών μονάδων της Διεύθυνσης Αστυνομίας Λέσβου ακινητοποίησαν 7 άτομα προκειμένου τα προσαγάγουν. Προς συνδρομή προσέτρεξαν αστυνομικοί των ομάδων Διμοιρίας Υποστήριξης της οικείας Διεύθυνσης Αστυνομίας, πλην όμως μερίδα ατόμων προέβησαν σε έκνομες ενέργειες με τη ρίψη διαφόρων αντικειμένων (πέτρες, ξύλα, καρέκλες) σε βάρος των προρρηθέντων αστυνομικών δυνάμεων.

Σύμφωνα με ενημέρωσή μας, σας γνωρίζουμε ότι ο αναφερόμενος στο ανωτέρω μέσο κοινοβουλευτικού ελέγχου δημοσιογράφος δήλωσε στους παριστάμενους Αξιωματικούς ότι, κατά τη διάρκεια των εν λόγω επεισοδίων, αστυνομικός της Διμοιρίας Υποστήριξης τον έσπρωξε και τον χτύπησε. Μετά το πέρας των επεισοδίων, ζητήθηκε από τον δημοσιογράφο να κοιτάξει με προσοχή τους σε διατεταγμένη Υπηρεσία αστυνομικούς, ώστε να υποδείξει τον εν λόγω αστυνομικό, χωρίς ωστόσο να μπορέσει να αναγνωρίσει κάποιον. Τούτου δοθέντος, ουδείς Επικεφαλής ή Αξιωματικός αρνήθηκε να δώσει στοιχεία του φερόμενου ως δράστη αστυνομικού, τόσο στον δημοσιογράφο, όσο και στην αναφερόμενη στο ανωτέρω μέσο κοινοβουλευτικού ελέγχου εργασιακή εκπρόσωπο.

Πλέον αυτών, σας γνωρίζουμε ότι για την αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών έναντι αυθαιρεσιών κρατικών οργάνων έχουν θεσπισθεί ποινικές διατάξεις που προβλέπουν αυστηρότατες ποινές. Πέραν, όμως, του ποινικού ελέγχου για ενδεχόμενες παραβάσεις της ισχύουσας νομοθεσίας για τα δικαιώματα των πολιτών, οι αστυνομικοί υπόκεινται σε συνεχή διοικητικό έλεγχο, ο οποίος εξασφαλίζεται από το ιδιαίτερα αυστηρό πειθαρχικό δίκαιο (π.δ. 120/2008). Σε όσες δε περιπτώσεις επιβεβαιώνονται οι σχετικές αιτιάσεις, σε βάρος των υπαίτιων αστυνομικών επιβάλλονται οι προβλεπόμενες κυρώσεις.

Στο πλαίσιο αυτό, αναφορικά με τα καταγγελλόμενα σε βάρος αστυνομικών που έλαβαν χώρα κατά την εν θέματι εκδήλωση στη Μυτιλήνη, σύμφωνα με ενημέρωσή μας, η Διεύθυνση Αστυνομίας Λέσβου αντέδρασε άμεσα, διατάσσοντας τη διενέργεια Προκαταρκτικής Διοικητικής Εξέτασης (Π.Δ.Ε.), προς διαπίστωση της βασιμότητας ή όχι των καταγγελλομένων και τον καταλογισμό πειθαρχικών ευθυνών οποιουδήποτε υπαίτια τυχόν εμπλεκομένου αστυνομικού. Από τη διεξαγόμενη διοικητική έρευνα του αναφερόμενου στην ερώτηση περιστατικού, θα διαπιστωθεί αν έλαβαν χώρα παράνομες πράξεις ή παραλείψεις αστυνομικών κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι ο διοικητικός έλεγχος εξασφαλίζεται από το ιδιαίτερα αυστηρό πειθαρχικό δίκαιο, ο δε κολασμός των παραβατικών συμπεριφορών γίνεται με τη μέγιστη δυνατή ταχύτητα. Το πειθαρχικό δίκαιο αστυνομικού προσωπικού, το οποίο αποβλέπει στη διασφάλιση της πειθαρχίας του Σώματος, προβλέπει συγκεκριμένες διαδικασίες για την πλήρη, αντικειμενική και αμερόληπτη διερεύνηση των πειθαρχικών παραπτωμάτων για τα οποία εγκαλείται ο αστυνομικός (άρθρα 24, 26 και 28 του π.δ. 120/2008). Για την περαιτέρω διασφάλιση της πληρότητας, της αντικειμενικότητας και της αμεροληψίας της διοικητικής εξέτασης, η πειθαρχική δικογραφία υπόκειται σε έλεγχο των προϊσταμένων του ενεργήσαντος αυτή μέχρι τον αρμόδιο να εκδικάσει την υπόθεση, με αυτοτελές δικαίωμα όσων ελέγχουν τη διαδικασία να επιστρέφουν τη διοικητική εξέταση για συμπληρωματική έρευνα (άρθρα 31 παρ. 5 και 32 π.δ. 120/2008).

Ειδικότερα, οι καταγγελίες κατά αστυνομικών υπαλλήλων, σύμφωνα με τον κανονισμό πειθαρχίας του αστυνομικού προσωπικού, ελέγχονται με τη διαδικασία που προβλέπεται στο π.δ. 120/2008, με αντικειμενικό σκοπό την διαπίστωση της αλήθειας και την απόδοση ευθυνών σε βάρος των τυχόν υπαίτιων αστυνομικών, υπό την προϋπόθεση ότι από το συνολικό αποδεικτικό

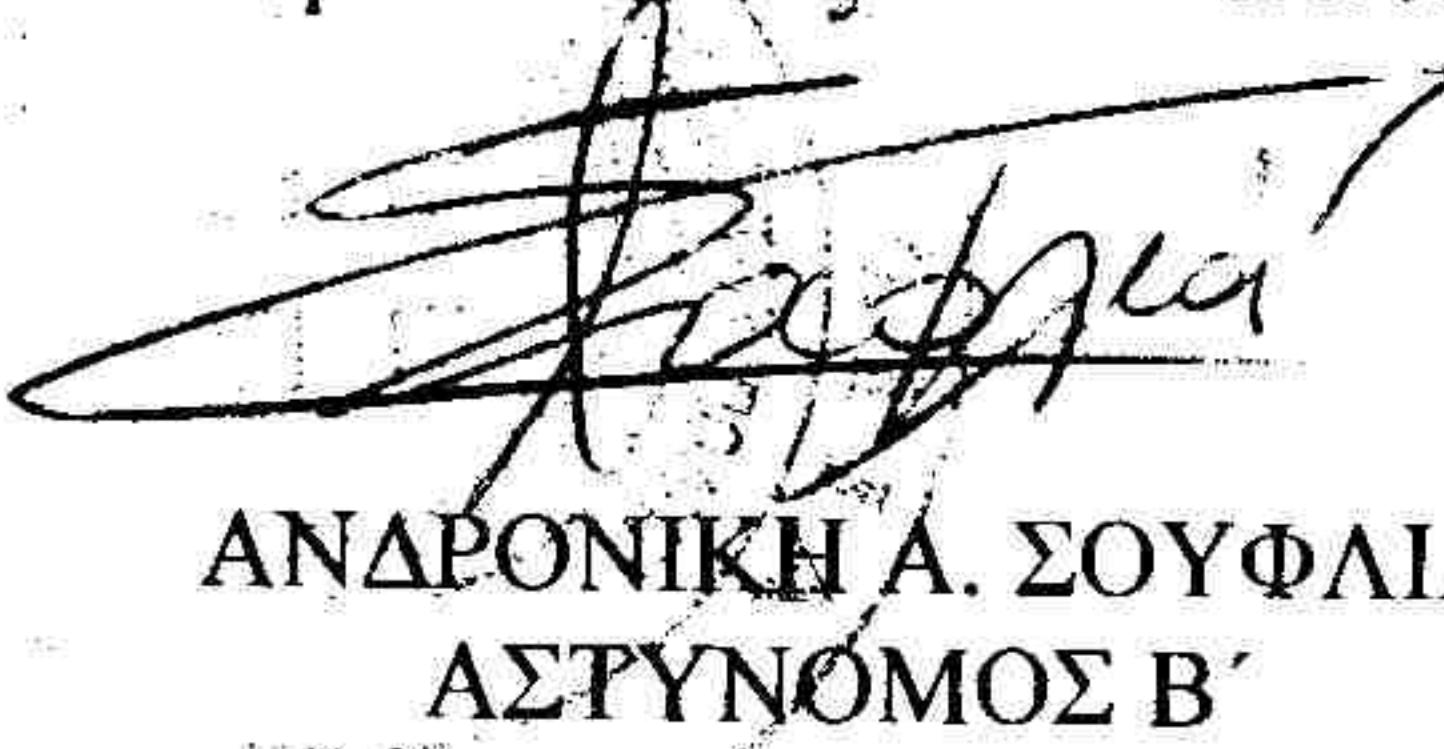
υλικό θα θεμελιωθεί, χωρίς περιθώριο αμφιβολίας, πειθαρχικό παράπτωμα. Η ακολουθούμενη ανακριτική διαδικασία επιβάλλει, για λόγους αντικειμενικότητας και πλήρους νομιμότητας, πέραν της αξιολόγησης των καταγγελλομένων, την παροχή εξηγήσεων, ανταπάντηση και υπεράσπιση των συμφερόντων των φερομένων ως υπαιτίων. Τόσο ο ενεργών τη διοικητική εξέταση όσο και το αρμόδιο, από το κανονιστικό πλαίσιο, αποφασιστικό όργανο, αξιολογώντας το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων, έχοντας παράλληλα υπόψη και τις γενικές αρχές του δικαίου, κατά τις οποίες η αμφιβολία είναι υπέρ του εγκαλουμένου, αποφαίνονται με βάση τη συνείδησή τους και τη νομιμότητα. Επί των αποφάσεων αυτών, ο κοινός νομοθέτης δεν παρέχει νόμιμη ευχέρεια παρέμβασης στη διοίκηση, εκτός των περιπτώσεων που είτε δεν διερευνήθηκαν στην ουσία τους τα καταγγελλόμενα, είτε προέκυψαν νεότερα στοιχεία, μετά την αρχική διερεύνηση.

Σημειώνεται ότι οι κανόνες και οι αρχές του ευρωπαϊκού νομικού πλαισίου, οι οποίες έχουν ενσωματωθεί στο εσωτερικό δίκαιο (ουσιαστικό και δικονομικό ποινικό δίκαιο), ιδίως αυτές που αφορούν στους λόγους άρσης του άδικου χαρακτήρα της πράξης και του αποκλεισμού της ικανότητας προς καταλογισμό, στο τεκμήριο της αθωότητας και στην επιείκεια υπέρ του διωκομένου, εφαρμόζονται ανάλογα και στο Πειθαρχικό Δίκαιο.

Τέλος, επισημαίνεται ότι το προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας είναι αυστηρά προσηλωμένο στην τήρηση του Συντάγματος, την προστασία των δημοκρατικών θεσμών, καθώς και των ατομικών, κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων και των ελευθεριών των πολιτών. Οποιαδήποτε αναφορά για εξωθεσμική και εν γένει παράνομη δραστηριότητα της Ελληνικής Αστυνομίας ερευνάται με τη δέουσα προσοχή και με γνώμονα την αναζήτηση της αλήθειας.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ**

Για την αντιγραφή
Αθήνα, αυθημερόν
Το Γραφείο Κοιν. Ελέγχου/
Υπ. Δημόσιας Τάξης και
Προστασίας του Πολίτη

ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ Α. ΣΟΥΦΛΙΑ
ΑΣΤΡΥΝΟΜΟΣ Β'